

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 27Co/20/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114226513
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8114226513.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košču a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci žalobcu: G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX G. právne zastúpený: JUDr. Michal Fecíľak, advokát, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 37 941 623 proti žalovanému: C. E. E., so sídlom L. sv. I. 1, XXX XX E. E., W.: XX XXX XXX právne zastúpený: JUDr. Alojz Naništa, advokát, so sídlom Sládkovičova 8, 80 01 Prešov, IČO: 35 519 193 o náhradu za užívanie nehnuteľností, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9C/248/2014-957 zo dňa 5.12.2024 a proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9C/248/2014- 981 zo dňa 30.1.2025 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výrokoch II., III. a dopĺňací rozsudok vo výroku IV.

Žalovanému proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej súd prvej inštancie) rozsudkom č. k. 9C/248/2014 - 957 zo dňa 05. 12. 2024 rozhodol takto :

I. Návrh na zmenu žalobcu z G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX G. na Q., spol. s r.o., I. 8, XXX XX G., W.: XX XXX XXX zamietla.

II. Žalobu zamietla.

III. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

2. Súd prvej inštancie dopĺňacím rozsudkom č. k. 9C/248/2014 - 981 zo dňa 30.01.2025 doplnil rozsudok súdu prvej inštancie a takto:

Súd d o p í ň a výrok IV. rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9C/248/2014-957 zo dňa 5.12.2024 takto:

"IV. Žalobca je povinný zaplatiť znaleckej organizácii Inštitút znalcov súdneho inžinierstva, družstvo, so sídlom J. XXX/XX, XXX XX L. Y., W.: XX XXX XXX zvyšnú časť priznanej odmeny za vypracovanie kontrolného odborného vyjadrenia (znaleckého posudku) č. X/XXXX vo výške 77,78 Eur na jej účet, v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. "

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou došlou súdu dňa 30.09.2014 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplata sumy 156 962,04 Eur spolu s úrokom z omeškania zo súm špecifikovaných v petite žaloby. Pokiaľ ide o skutkový základ žaloby, žalobca uviedol, že parcela T. č. XXXX/XX, k.ú. E. E., ktorá je v jeho vlastníctve je užívaná ako verejné priestranstvo. O tejto časti žaloby bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 9C/248/2014-335 zo dňa 24.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 25Co/69/2017-376 zo dňa 04.09.2018. Dovolanie voči predmetným rozsudkom bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu SR č.k. 4Cdo/211/2019-418 zo dňa 26.02.2020. Druhým nárokom uplatňovaným touto žalobou bol nárok viažuci sa k parcelám vo vlastníctve žalobcu a to T. č. XXXX/XX a KNC č. XXXX/XXX k.ú. E. E., na ktorých sa nachádza inžinierska stavba - pozemná komunikácia. V súvislosti s týmito parcelami si žalobca uplatňoval jednak bezdôvodné obohatenie za užívanie týchto pozemkov a jednak bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemnej komunikácie vybudovanej na týchto pozemkoch, ktorá rovnako mala byť vo vlastníctve žalobcu. Táto časť konania bola prerušená do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/44/2006. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 29C/345/2015-398 zo dňa 21.10.2019 právoplatným dňa 07.07.2020 rozhodol, že žalovaný mesto E. E. je vlastníkom cestného telesa - pozemnej komunikácie nachádzajúcej sa na parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným č. XXXX/XXX a na parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným č. XXXX/XX v časti vyznačenej podľa znaleckého posudku vyhotoveného znalcom W. I. J.. Voči predmetnému rozsudku a s ním súvisiacim potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu Prešov podal žalobca dovolanie. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/283/2020 zo dňa 28.02.2023 bol rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 21.10.2019 č.k. 29C/345/2015-398 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.05.2020 sp. zn. 20Co/136/2019 zrušený a vec bola vrátená Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie. Predmetnej veci na Okresnom súde Prešov bola pridelená nová sp. zn. 29C/35/2023 a Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 02.10.2023 rozhodol, že žalobu mesta E. E. o určenie vlastníctva cestného telesa na skôr uvedených parcelách zamietla. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/6/2024-144 zo dňa 23.05.2024 a vec sa teda stala právoplatná dňa 19.06.2024.

4. Uviedol ďalej, že s týchto rozsudkov vyplýva, že Okresný súd Prešov dospel k záveru, že mesto E. E. nie je vlastníkom pozemnej komunikácie, ktorá bola predmetom konania. Zároveň súd považuje za podstatné citovať z rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/35/2023

- bod 92 odôvodnenia: „Žalovaným predložené projekty obslužnej a príjazdovej komunikácie s technickými správami z roku 1979 nepreukazujú, že jeho právny predchodca X. š.p. aj zrealizoval ich výstavbu v zmysle projektovej dokumentácie, pôvodne na parcele č. XXXX/XX, ktorú nadobudol kúpno predajnou zmluvou zo dňa 12.09.2000 v rámci konkurzného konania speňažovaním konkurznej podstaty X. š.p. pod sp.zn. XK/XXX/XX.“

- bod 109 odôvodnenia: „V zmysle argumentácie žalovaného potom uvedené cestné teleso nemohol do svojho vlastníctva nadobudnúť ani žalovaný kúpno predajnou zmluvou zo dňa 12.09.2000 v zmysle opatrenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.06.2000 o súhlase predaja majetku patriaceho do konkurznej podstaty X. š.p. XK/XXX/XX z dôvodu nedostatočnej identifikácie spornej komunikácie. Z obsahu kúpno predajnej zmluvy totiž vyplýva, že predmetom predaja bola aj parcela XXXX/XX - zastavaná plocha o výmere XXXXmX, vrátane vonkajších úprav bez identifikácie, ktoré z vonkajších úprav popísaných v znaleckom posudku č. XX/XXXX sa na uvedenej parcele nachádzajú.

- bod 110 odôvodnenia: „V danom prípade súd poukazuje aj na obsah výpovede správkyne konkurznej podstaty X. š.p. na pojednávaní konanom dňa 25.11.2009 (č.l. 220 spisu 29C/44/2006), ktorá na otázku právneho zástupcu žalovaného, aby po nahliadnutí do znaleckého posudku, ktorý bol podkladom speňažovania konkurznej podstaty X. š.p. sa vyjadrila, či označené spevnené plochy ako asfaltová vozovka, ľahká vozovka betónová pod bodom XXX a XXX sú spornou komunikáciou uviedla, že to nevyučuje s tým, že uvedené komunikácie identifikované neboli.

Z citovaného rozsudku plynie pre prejednávajúcu vec podstatný záver, že na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu, ktoré sú predmetom konania sa síce nachádza stavba - cestná komunikácia ale vlastníkom tohto cestného telesa nie je žalovaný. Rovnako vlastníctvo cestného telesa nepreukázal ani žalobca a súd sa nemá dôvod odkloniť od záverov citovaného rozsudku OS Prešov sp. zn. 29C/35/2023. V prejednávanej veci tak súd nemá za známeho vlastníka cestného telesa žiadnu zo sporových strán.

5. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne : podľa Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. § 451 ods.1 - Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

§ 451 ods.2 - Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

5.1. Žalobca tvrdil, že žalovaný zabezpečuje plnenie svojej verejnej funkcie uspokojovania potrieb občanov na úkor žalobcu využívaním jeho pozemkov na verejný prechod a prejazd a to bez právneho dôvodu.

6. O plnenie bez právneho dôvodu ide tiež v prípade užívania cudzích pozemkov bez nájomnej či inej zmluvy alebo iného titulu. Keďže príjemca takéhoto plnenia nie je - vzhľadom na povahu plnenia - schopný vrátiť ho, je povinný nahradíť bezdôvodné obohatenie vo forme peňažnej náhrady (§ 458 ods. 1 OZ). Pretože účelom je tu odčerpať prostriedky bezdôvodne sa obohacujúceho, ktoré získal na úkor iného, treba výšku plnenia za užívanie cudzej veci bez právneho dôvodu odvodzovať od prospechu, ktorý získal obohatený. „Užívateľ cudzej veci bez právneho dôvodu je povinný vydať bezdôvodné obohatenie peňažnou formou, rozsah ktorého plnenia, ak tento nie je stanovený predpisom, je vyjadrený peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie (prenajatie) veci. Prihliadne sa pritom na účel a spôsob užívania a na druh právneho dôvodu, ktorým sa spravídla právo užívania veci vzhľadom na jeho rozsah a spôsob zakladá; najčastejšie ide o nájomnú zmluvu, kedy sa výška náhrady určuje podľa obvyklej hladiny nájomného, ktoré by nájomca v danom mieste a čase platil, ak by vec užíval na základe platnej nájomnej zmluvy. V prípade užívania cudzieho pozemku bez právneho titulu umiestnením stavby na ňom je pasívne vecne legitimovaným skutočný vlastník stavby na cudzom pozemku, kedy k jeho obohateniu dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to, či príp. komu prináša užívanie stavby zisk. V súdnej praxi boli riešené viaceré prípady vydania bezdôvodného obohatenia titulom užívania cudzej nehnuteľnosti (pozemku) bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec. Majetkovým vyjadrením prospechu získaného užívaním cudzej veci je peňažná suma, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie veci i s prihliadnutím na druh právneho dôvodu (zmluvného typu alebo vecného práva k cudzej veci), ktorým sa spravídla zakladá právo užívania vzhľadom na jeho rozsah a spôsob; najčastejšie ide o nájomnú zmluvu, kedy sa výška náhrady porovnáva s obvyklou hladinou nájomného, ktoré by bol nájomca povinný plniť za normálnych okolností, ak by vec užíval na základe platnej nájomnej zmluvy. Ak sa vychádza zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu, je treba z hľadiska pasívnej legitimácie posúdiť, kto bezdôvodné obohatenie získal. V podstate ide o zodpovedanie otázky, kto užíva cudziu nehnuteľnosť (pozemok) bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec a v čom toto užívanie spočíva. Rozhodujúcim je teda výklad slova „užívanie“, t. j. v čom spočíva užívanie pozemku, keď je na ňom postavená stavba vo vlastníctve osoby odlišnej od vlastníka pozemku. Podľa názoru dovolacieho súdu je potrebné pod týmto pojmom rozumieť umiestnenie samotnej stavby na cudzí pozemok. Jej samotné umiestnenie totiž bráni vlastníkovi pozemku, tento užívať riadnym spôsobom. K obohateniu vlastníka stavby potom dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu. Je potom výlučne vecou jeho rozhodnutia, či bude stavbu užívať sám, alebo ju bezplatne alebo odplatne prenechá inému. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to, či príp. komu prináša užívanie stavby zisk. Poskytnuté plnenie je plnením bez právneho dôvodu a bezdôvodne sa teda obohatil ten, kto je vlastníkom stavby na cudzom pozemku, a nie napr. jej nájomca. Je potrebné si uvedomiť, že pod „užívaním cudzieho pozemku“ je potrebné v tomto prípade chápať jeho zastavanie cudzou stavbou (nie užívanie samotnej stavby). Pozemok žalobcu bol teda (bez právneho dôvodu) užívaný tým, že mal na ňom žalovaný 2/ umiestnenú svoju stavbu a nie tým, ako a kým bola táto stavba užívaná. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. júna 2019, sp. zn. 8 Cdo 186/2018).“ „Povinnosť poskytovať náhradu vlastníku pozemku, na ňomž stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, jakým spôsobom své vlastnícké právo realizuje. Podstatné není ani to, zda užívání stavby přináší zisk, případně komu. Obdobně lze posuzovat případy užívání stavby na cizím pozemku bez právního důvodu. K obohacení vlastníka stavby dochází už ze samotného titulu vlastníckého práva, které zakládá jeho oprávnění stavbu užívat. Je pak výlučně věcí jeho rozhodnutí, zda bude stavbu užívat sám nebo ji bezplatně či úplatně přenechá jinému. Proto je správný závěr, že povinnost poskytovat náhradu vlastníku pozemku, na němž stojí stavba, stíhá vlastníka stavby bez ohledu na to, jakým způsobem své vlastnícké

právo realizuje. Ze stejných důvodů není podstatné ani to, zda užívání stavby přináší zisk, případně komu. (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 1405/2005, ze dne 25.10.2006).“

7. Zároveň konštatoval, že z vyššie citovaných zhodných záverov NS SR a NS ČR pre danú vec plynie, že v prípade, ak by

a) Žalobca bol vlastníkom cestného telesa, tak by pozemky vo svojom vlastníctve užíval postavením stavby na nich. Potom za užívanie pozemku by nárok na odplatu mať nemohol. Užívanie samotnej stavby by sa riadilo povahou komunikácie (verejná/neverejná) podľa zákona č. 135/1964 Zb. cestný zákon, pričom nebolo tvrdené, že ide o komunikáciu v uzavretom areáli, teda komunikáciu neverejnú. Išlo by tak o všeobecné bezplatné užívanie podľa § 6 ods.1 cestného zákona. Vlastníctvo cestného telesa žalobcom (ktoré však preukázané nebolo) by nevedlo k vyhoveniu žalobe.

b) Žalovaný by bol vlastníkom cestného telesa, tak by pozemky vo vlastníctve žalobcu užíval už samotnou stavbou cesty a za to by patrila odplata, keďže by išlo o bezdôvodné obohatenie získané na úkor žalobcu. Za samotné užívanie žalovaného stavby by však už odplata nepatrila. Ako je však uvedené vyššie, žalovaný vlastníkom cestného telesa nie je.

8. V prejednávanej veci tak nebola daná aktívna vecná legitímácia žalobcu a ani pasívna vecná legitímácia žalovaného, a preto žaloba bola zamietnutá.

9. Podľa § 80 CSP

(1) Ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

(2) Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

(3) Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

10. Žalobca v priebehu konania navrhol zmenu žalobcu a to tak, aby na jeho miesto vstúpil Q., spol. s r.o. D. tejto spoločnosti sú G.. K. I. a žalobca G. I.. Jediným konateľom ako štatutárnym orgánom je žalobca G. I.

11. O trovách konania rozhodol podľa § 251 CSP. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 255 ods.1 CSP - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods.2 CSP - Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Podľa § 262 ods.1 CSP - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Žalobcovi v konaní úspešnému priznal súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

12. Dopíňacím rozsudkom č. k. 9 C/248/2014 - 981 zo dňa 30.01.2025 po tom, čo súd prvej inštancie zistil, že v priebehu konania súd, uznesením č. k. 9C/248/2014 - 899 zo dňa 27.9.2023, rozhodol o odmene znaleckej organizácii W. znalcov súdneho inžinierstva, družstvo za vypracovanie kontrolného odborného vyjadrenia č. 6/2023. Vo výroku I. súd priznal odmenu vo výške 1 077,78 Eur a vo výroku II. rozhodol o vyplatení sumy 40 Eur zo sumy zloženej pod položkou reg. K Preddavky v súdnom konaní (zálohy) XXX/XXXX. Vo výroku III. daného uznesenia súd rozhodol tak, že o povinnosti zaplatiť znaleckej organizácii zvyšnú časť priznanej odmeny za vypracovanie kontrolného odborného vyjadrenia vo výške 77,78 Eur rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. Podľa § 212 ods. 2 prvá veta zákona č. 160/2015 Z.z. (CSP), rozsudkom sa rozhoduje o celej prejednávanej veci.

14. Podľa § 225 ods. 1 CSP, ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže strana do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu.

15. Podľa § 225 ods. 2 CSP, doplnenie urobí súd dopíňacím rozsudkom, na ktorý sa primerane použijú ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu strany na doplnenie rozsudku, návrh zamietne.

16. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

17. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Súd, v rozsudku zo dňa 5.12.2024, uložil žalobcovi ako neúspešnému v konaní povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%. Podľa § 260 CSP, ak súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pri rozhodovaní o náhrade výdavkov spojených s vykonaním tohto dôkazu sa riadi ustanoveniami osobitného predpisu. Keďže o výške znalečného už rozhodnuté bolo, nemá význam rozhodovať osobitne o nároku a výške týchto trov konania. Čl. 4 CSP, podľa ktorého

(1) Ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

(2) Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

19. Vzhľadom k tomu, že súd v predmetnom rozsudku zo dňa 5.12.2024 opomenul rozhodnúť o povinnosti zaplatiť znaleckej organizácii zvyšnú časť priznanej odmeny za vypracovanie kontrolného odborného vyjadrenia, právoplatne priznanú uznesením zo dňa 27.9.2023, súd v súlade s čl.4 CSP a s poukazom na vyššie uvedené dopĺňacím rozsudkom rozhodol priamo o povinnosti žalobcu zaplatiť sumu 77,78 Eur a to tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku, pričom povinnosť zaplatiť priznanú odmenu uložil žalobcovi ako neúspešnému v konaní.

20. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, a to včas, ktorý napadol výrok II, ktorým súd žalobu zamietol a výrok III. ako súvisiaci výrok o náhrade trov konania. Uviedol že súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keď mal za to, že žalobca nie je vlastníkom stavby cestnej komunikácie na pozemku žalobcu, pričom uvedený právny názor súd prvej inštancie oprel o odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29 C 35/2023 - 92 zo dňa 02.10.2023, v ktorom konaní sa mesto E. E. (ako žalobca) domáhalo určenia vlastníckeho práva k ceste na pozemkoch vo vlastníctve G. I. (ako žalovaného). Súd prvej inštancie zamietol žalobu taktiež z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Uviedol, že závery súdu prvej inštancie, pre ktoré došlo k zamietnutiu žaloby považuje žalobca za nesprávne. Žalobca je presvedčený, že v konaní došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21. V prvom rade uviedol, že nemôže súd prvej inštancie vychádzať z rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29 C 35/2023 - 92 zo dňa 02.10.2023, pretože súd je viazaný iba výrokom rozsudku nie jeho odôvodnením. Uviedol, že v prejednávanej právnej veci nebolo správne a zákonné, aby súd prvej inštancie bez ďalšieho prevzal závery vyplývajúce z odôvodnenia rozsudku o určení vlastníckeho práva v zmysle, ktorých dospel k záveru, že vlastnícke právo nemal preukázané u žiadnej zo strán sporu . Mal za to, že vo veci určenia vlastníckeho práva konajúci súd prvej inštancie vychádzať iba z toho, že mesto E. E. nie je vlastníkom stavby cesty, ku ktorej sa domáhalo určenia vlastníckych práv v konaní vedenom na OS PO pod sp. zn. 29 C 35/2023. Poukázal, že súd prvej inštancie zamietol uplatnený nárok z dôvodu, že samotné užívanie stavby by sa riadilo povahou komunikácie, pričom nebolo tvrdené, že ide o komunikáciu v uzavretom areáli teda komunikáciu neverejnú. Išlo by tak o všeobecne bezplatné užívanie vecí podľa § 6 ods. 1 Cestného zákona. Poukázal aj na iné konania vedené súvislosti s predmetnou vecou, pričom uviedol, že je nesporné, že žalovaný minimálne do rozhodnutia Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 29C/35/2023, t. j. v žalovanom období, užíval pozemky žalobcu a stavbu spornej komunikácie ako miestnu komunikáciu a vykonával správu tejto komunikácie, pretože bez spravovania prístupu k miestnej komunikácii by mesto nemohlo riadne plniť úlohy samosprávy v jednej z dosť rozsiahlych priemyselných zón nášho mesta. Žalovaný sa teda správal ako vlastníak predmetnej miestnej komunikácie .

22. Žalobca má za to, že je nesprávny právny názor súdu prvej inštancie , že žalobca ak by bol vlastníkom stavby cestného telesa , tak by pozemky vo svojom vlastníctve užíval sám postavenou stavbou a potom za užívanie pozemkov by nárok mať nemohol, keďže ako pozemky , tak aj stavby spojené so zemou pevným základom sú samostatnými nehnuteľnými vecami v zmysle § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka , stavby nie sú súčasťou pozemku. To znamená, že pozemok ako samostatná

vec je prevoditeľná a to aj v prípade, že sa na ňom nachádza stavba patriaca tretej osobe a obe tieto samostatné veci majú svoje hodnoty. Ak teda nie v konaní sporná skutočnosť, že žalovaný užíval pozemky a stavbu cestného telesa vo vlastníctve žalobcu ako miestnu prístupovú komunikáciu bez právneho dôvodu, došlo z jeho strany k bezdôvodnému obohateniu a to ako vo vzťahu k užívaniu pozemkov, tak aj vo vzťahu k užívaniu stavby predmetnej pozemnej komunikácie na pozemkoch sa nachádzajúcej, ktoré je povinný vydať. Žiadal, preto aby Krajský súd v Prešove rozsudok Okresného súdu Prešov v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

23. Žalobca podal odvolanie aj proti dopĺňaciemu rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 30.01.2025 pričom uviedol, že má za to, že dopĺňajúcim rozsudkom došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Má za to, že pokiaľ by súd prvej inštancie postupoval v zmysle ustanovení CSP, zaviazal by žalobcu zaplatiť znaleckej ordinácii zvyšnú časť priznanej odmeny za vypracovanie kontrolného odborného vyjadrenia (znaleckého posudku č. 6/2023) a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o jej výške. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa názoru žalobcu je priamo v rozpore s § 262 ods. 1 a 2 CSP, pretože sudca rozhoduje o nároku na náhradu trov konania, pričom o ich výške rozhoduje vyšší súdny úradník samostatným uznesením. Vo veci konajúci sudca tak podľa názoru žalobcu nemal právomoc rozhodovať o samotnej výške trov konania - zvyšnej časti priznanej odmeny znaleckej organizácie. Dopĺňajúcim rozsudkom tak došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, pričom zároveň vec nesprávne právne súd posúdil, keď dospel k právnomu záveru, že samotný sudca môže rozhodnúť o nároku a tiež aj jeho výške pretože takýto postup nevyplýva s CSP. Podľa jeho názoru je zrejmé, že o výške nároku mal rozhodnúť vyšší súdny úradník. Žiadal preto, aby odvolací súd zrušil nielen rozsudok zo dňa 05.12.2024, ale aj rozsudok dopĺňací zo dňa 30.01.2025 a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

24. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že považuje odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie za súladné s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, pretože súd jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil a odkázal na ustálenú rozhodovaciu prax. Odôvodnenie rozsudku je presvedčivé, žalovaná strana si ho osvojuje a v ďalšom naň poukazuje. Okrem iného žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie neodôvodnil zamietajúci rozsudok tým, že vec už bola právoplatne rozhodnutá, že je tu prekážka res iudicata, ale tým, že nemá dôvod odkloniť sa od záverov vyplývajúcich z odôvodnenia rozsudku vydaného v konaní 29 C 35/2023. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia. Posúdenie predbežnej otázky len v odôvodnení rozhodnutia nespôsobuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Žalovaný má za to, že ak vlastníctvo k pozemkom i komunikácii bolo predmetom právoplatne skončeného konania vedeného pod sp. zn. 29 C/35/2023 a súd v uvedenom konaní v odôvodnení rozsudku prejudiciálne uzavrel, že strany sporu nie sú vlastníci pozemnej komunikácie, potom súd v posudzovanej veci nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, čo už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov. Ďalej žalovaný poukázal, že ak žalobca namietal, že súd prvej inštancie bez ďalšieho prevzal závery vyplývajúce z odôvodnenia rozsudku o určení vlastníckeho práva v tomto konaní mal a mohol navrhnuť dôkazy, ktoré by vyvrátili skutkové zistenia, ku ktorým dospel súd v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/35/2023 so záverom, že žalobca nie je vlastníkom stavby pozemnej komunikácie, a tak žalobca mal podať žalobu o určenie vlastníckeho práva k stavbe pozemnej komunikácie. Žalovaný tiež uviedol, že odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné. Ďalej poukázal, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na konanie vedené pod sp. zn. 29 C/35/2023 a uzavrel, že z citovaného rozsudku plynie pre prejednávajúcu vec podstatný záver, že na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu, ktoré sú predmetom konania, sa síce nachádza stavba cestná komunikácia, ale vlastníkom tohto cestného telesa nie je žalovaný. Poukázal, že súd prvej inštancie v prípade užívania cudzieho pozemku bez právneho titulu, umiestnením stavby na ňom, je pasívne vecne legitimovaným skutočný vlastníkom stavby na cudzom pozemku, kedy k jeho obohateniu dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby, bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to či, prípadne komu prináša užívanie stavby zisk. Uviedol, že ak súd v konaní sp. zn. 29 C/35/2023 žalobu o určenie vlastníckeho práva k pozemnej komunikácii zamietol, potom žalovaný v posudzovanej veci nie je pasívne vecne legitimovaný. Taktiež poukázal, že žalobca ako odvolateľ ani neodôvodnil, prečo až v rámci lehoty na odvolanie, predkladá listinné dôkazy

ako prostriedok procesného útoku a neodôvodňuje, z akého dôvodu ich nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Podľa žalovaného nie je žiaden zákonný dôvod na tieto listinné dôkazy prihliadať. Taktiež poukázal na odvolaciu námietku žalobcu uvedenú v bode 19 odvolania, že právny vzťah medzi ním a žalovaným je vzťahom obchodnoprávnym, keďže sa jedná o vzťah medzi podnikateľom - žalobcom pri jeho podnikateľskej činnosti a územnou samosprávnou jednotkou - žalovaným pri zabezpečovaní verejných potrieb občanov mesta E. E. a žalobca z toho vyvodzuje, že premlčacia doba bezdôvodného obohatenia je 4 roky. Žalovaný uvádza, že zo strany žalobcu išlo o výkon vlastníckeho práva a nie jeho podnikateľskú činnosť, pričom pri uplatnení nároku z bezdôvodného obohatenia platila dvojročná premlčacia doba. V závere svojho vyjadrenia poukázal že otázky užívania pozemných komunikácií nemôžu prejednávať a rozhodovať súdy v občianskom súdnom konaní, ale príslušné správne orgány (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/60/2018). Z uvedených dôvodov žalovaný žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v napadnutých výrokoch potvrdiť a priznať žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

25. Žalovaný sa taktiež vyjadril aj k odvolaniu žalobcu proti doplniacemu rozsudku a vo svojom vyjadrení uviedol, že z ustanovenia § 379 písm. a) CSP vyplýva, že odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý. Nepochybne výrok IV. v doplniacom rozsudku je závislý od výroku II. rozsudku zo dňa 05.12.2024, ktorým súd žalobu by zamietol aj v prípade, ak by výrok IV. žalobca nenapadol samostatným odvolaním a odvolací súd by pri preskúmaní rozsudku aj tento výrok s poukazom na § 379 písm. a) CSP preskúmaval. Žiadal preto aj tento výrok ako vecne správny potvrdiť.

26. K uvedenému vyjadreniu sa vyjadril žalobca, ktorý v zotrval na svojich tvrdeniach vyjadrených v odvolaní. Poukázal, že ani všeobecné užívanie nemôže byť považované za bezodplatné, a preto z pohľadu uplatneného nároku v tomto konaní je nesporné, že na pozemku na pozemnej komunikácii vo vlastníctve žalobcu, došlo k plneniu funkcie „verejného majetku“ a žalované mesto E. E. si prostredníctvom užívania cudzích pozemkov a pozemnej komunikácii plní svoje verejné funkcie, avšak bez toho, aby dotknutému vlastníkovi pozemku a cesty poskytovalo primeranú náhradu. Zotrval na dôvodnosti odvolania a na zrušení rozsudku súdu prvej inštancie.

27. K uvedenému sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že považuje obsah podania žalobcu za polemiku so skutkovými zisteniami a právnym posúdením, ku ktorým došiel súd prvej inštancie a zároveň aj s dôvodmi, ktoré už žalovaný uviedol vo svojom vyjadrení. Zotrval na svojom názore, že vlastnícke právo žalobcu k pozemnej komunikácii na základe rozhodnutia súdu je nielen spochybnené, ale aj vylúčené. Žalobca nemá k dispozícii žiaden listinný dôkaz, ktorý by nebol hodnotený súdom prvej inštancie a z ktorého by jednoznačne vyplývalo, že je vlastníkom pozemnej komunikácie. Má za to, že žalobca mal a mohol zvoliť iný procesný postup ako si zvolil a tak sa domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva, napríklad iniciovaním žaloby o určenie vlastníckeho práva. Zotrval na svojich doterajších podaniach.

28. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovení § 34 CSP (Civilný sporový poriadok, zákon číslo 160/2015 Z.z, ďalej iba „CSP“, platný od 1.7.2016) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa zásad uvedených v ustanovení § 379 a nasledujúcich CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP (a contrario) a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle ustanovení § 387 ods. 1 CSP.

29. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa odôvodnenie obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a pre zdôraznenie správnosti dodáva.

30. V prvom rade je potrebné uviesť, že dokazovanie je základným inštitútom civilného procesu a aby súd vedel správne spor prejednať a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci samej. Pri koncipovaní CSP do ustanovenia § 185 CSP bol zavedený princíp formálnej pravdy, čo predstavuje jednu z najzásadnejších zmien civilného procesu. Formálnou pravdou sa rozumie, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, ako mu ho vykreslia strany spolu so svojimi tvrdeniami a súvisiacimi

dôkazmi. Dôraz sa vedie na procesnom diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

31. Podľa § 185 CSP súd môže vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, pričom sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

32. V danom prípade platí preto princíp formálnej pravdy, z ktorého vyplýva, že sa prioritizuje procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Každá procesná strana má právo sa oboznámiť a reagovať na tvrdenia a dôkazné návrhy protistrany. Ide tak o kontradiktórny proces, kde proti sebe stoja dve strany sporu s protichodným záujmom na jeho výsledku.

33. Odvolací súd ďalej poukazuje na takzvané dôkazné bremeno, ktorým sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie vo veci nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky a ide o tú stranu sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. V prejednávanej veci to potom znamená, že žalobca mal povinnosť od začiatku konania preukázať existenciu skutočností, z ktorých odvodzoval svoje právo, čo však neurobil dostatočne.

34. Taktiež odvolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia, ktorého súčasťou je aj právo sporovej strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29.04.1993, nález .II. ÚS 410/06 a iné).

35. Štruktúra práva na odôvodnenie je potom rámcovo upravená v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument strany o opravnom prostriedku, alebo iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

36. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany. Z odôvodnenia rozhodnutia musia však byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

37. V preskúmvanej veci bolo dostatočne preukázané, že žalovaná strana nie je vlastníkom stavby-cestného telesa, (cestnej komunikácie) čo s skutočnosťou znamená, že žalovaný nie je ani pasívne legitimovaným subjektom - stranou, v tomto spore. Nie je nositeľom práva, od ktorého by si žalobca svoj nárok mohol odvodiť. Už v inom súdnom konaní bolo vlastníctvo cestnej komunikácie v prospech žalovaného vylúčené, avšak žalobca ani v tomto konaní, ním tvrdené vlastníctvo žalovaného nepreukázal. Nepreukázal ani žiaden zákonný dôvod, ktorý by nasvedčoval a preukazoval, že žalovaný sa bezdôvodne obohacuje z titulu užívania pozemnej komunikácie, resp. vôbec celého užívania pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu.

38. Navyše žalobca nepreukázal ani vlastníctvo cestnej komunikácie vo svoj prospech. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval, že v prejednávanej veci nebola daná aktívna vecná legitimácia žalobcu ale ani pasívna vecná legitimácia žalovaného, pričom poukázal na zhodné závery rozhodnutí NS SR A NS ČR, týkajúcich sa užívania pozemku, na ktorom je postavená stavba vo vlastníctve osoby odlišnej od vlastníka pozemku. Odvolací súd sa preto nestotožňuje ani s argumentáciou žalobcu ohľadne judikatúry na ktorú v odvolaní poukazuje.

39. Pokiaľ žalobca ako odvolateľ v odvolaní predkladá listinné dôkazy , ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie a žalovaný ako protistrana na to poukázal vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu , že ide o novoty v odvolacom konaní , odvolací súd k tomuto poznamenáva, že na tieto dôkazy nemožno v odvolacom konaní prihliadnuť, pretože žalobca nepreukázal, že ich nemohol v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny a žalovaný úspešne poukázal, že ide o nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany.

40. Čo sa týka odvolacej námietky žalobcu poukazujúcej na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie týkajúci sa doplnacieho rozsudku, výroku IV. , odvolací súd poukazuje na uznesenie súdu prvej inštancie na č .I. 899 zo dňa 27.9.2023 , kedy súd prvej inštancie vo výroku III. uviedol, že o povinnosti zaplatiť znaleckej organizácii zvýšnú časť priznanej odmeny za vypracovanie kontrolného odborného vyjadrenia (znaleckého posudku)č. XX/XXXX vo výške 77.78 Eur rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. , pričom toto odôvodnil súd prvej inštancie v bode 20 predmetného uznesenia. K uvedenému odvolací súd poznamenáva ,že nebolo by logické nanovo rozhodovať o trovách konania a potom aj o ich výške, a to postupom, na ktorý poukazuje žalobca, pričom ani samotná ich výška nie je sporná. Postup súdu prvej inštancie preto považuje za zákonný.

41. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvej inštancie v preskúmvanej veci dostatočne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam, pričom aj návrh žalobcu správne právne posúdil.

42. Súčasne odvolací súd preskúmal i ďalšie námietky vyjadrené v odvolaní žalobcom avšak po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné, pretože v konečnom dôsledku nemôžu privodiť zmenu zisteného skutkového i právneho stavu.

43. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

44. Odvolací súd sa taktiež stotožňuje s výrokom súdu prvej inštancie v časti o trovách konania a trovách štátu, ktorý považuje za vecne správny . Je nesporné, že prejednávanej veci žalobca úspech nemal ,naopak úspešný bol žalovaný a to v celom rozsahu a preto žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi.

45. Aj v odvolacom konaní žalobca úspešný nebol, bol úspešný žalovaný a súd preto priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % , a to postupom podľa § 255 ods.1 CSP a § 396 ods.1. CSP.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).